

RISIKOVURDERING AF FORSYNINGSVIRKSOMHEDER

RESUME

Tankerne bag en risikovurdering i forhold til kommunegarantier til forsyningsvirksomheder i Varde kommune

Skrevet af Vivi Eskesen –Finansøkonom praktikant

Indhold

Indledning.....	2
Brainstorm: hvad og hvorfor	2
Antallet af tilknyttede husstande (aftagere):	2
Beliggenhed i forhold til alternativer:.....	3
Tilslutningspligt:.....	3
Adgang til råvarer:	3
Tilskudsordninger:	3
Bestyrelsen:	4
Prisregulering på salg:.....	4
Nøgletalsberegning:.....	4
Samlet gæld i forhold til indtjening:	4
Den samlede størrelse på restgælden:	5
Virksomhedens interne styrker:	5
Virksomhedens interne svagheder:.....	5
Andre forhold der kan have indvirkning:.....	5
Samlet vurdering:	5
Kategorisering:.....	5
Vurdering af relevans af parametre:	6

Indledning

Varde kommune (og alle andre kommuner) er blevet pålagt at opkræve garantiprovision fra forsyningsvirksomhederne. Garantien skal opkræves på markedsvilkår. Argumentet for dette er at kommunerne ved at stille gratis garanti for lån optaget ved Kommunekredit, er med til at forvride konkurrencen på markedet.

For af opkræve en provision på markedsvilkår fremadrettet er vi nødt til at have i mente, at alle ikke kan skæres over en kam. Der er som vi ser det forskel på den risiko der er forbundet med at stille garanti. Og vi vurderer at det er vigtigt at udvælge få men skarpe parametre som gør det muligt at vurdere hver enkelt virksomhed individuelt.

Grundideen til et scorecard system var at det skulle være et skema der nemt kunne udfyldes og tilrettes, være overskueligt i forhold til at der ikke skulle læses en manual for at forstå hvorfor og hvordan og at benytte rød/gul/grøn system for at benytte et system der var nemt at forholde sig til.

Vi har gjort os mange tanker i forhold til hvad der er vigtigt og hvordan et score card skulle skrues sammen.

For at kunne være så præcist som muligt er det vigtigt at der ikke er for mange punkter. Men at de punkter der er giver en væsentlig indsigt i virksomheden.

Det er også dette der er med til at gøre det overskueligt, hellere lidt og præcist, end mange udflydende og overlappende punkter.

Vi er kommet frem til en liste over relevante parametre der ser således ud:

- **Tilslutningspligt og antallet af tilknyttede husstande (aftagere)**
- **Råvarer**
- **Prisudvikling på forbrugsafregningen og afgifter**
- **Nøgletalsberegning**

Og til sidst de supplerende oplysninger:

- ***Supplerende oplysninger fra virksomheden***

Vi har medtaget prisudviklingen for forbrugsafregning, da vi efterfølgende har snakket om at det også kan være med til at give et billede af virksomhedens økonomi. Jo højere pris, jo højere må det også formodes deres driftsomkostninger er. Og da de skal følge "hvile-i-sig-selv" giver det god mening.

Brainstorm: hvad og hvorfor

Antallet af tilknyttede husstande (aftagere):

Hvor mange husstande er tilknyttet, og hvor meget aftager de forskellige. Er der tale om et stort forbrug fra få meget store (virksomheder) aftagere eller er der tale om mange små (private) aftagere. Forsyner de et område i vækst hvor der er meget nybyggeri eller er der tale om områder hvor der er meget stabilt aftag.

Dette punkt mener vi er meget relevant, da forsyningsvirksomheden hvis de har en stor virksomhed som hovedkunde vil de være meget sårbare hvis virksomheden pludselig lukker.

Beliggenhed i forhold til alternativer:

Er der tale om områder hvor der som alternativ til eks. Kan tilsluttes privat sol- og/eller vind energi.

Tilslutningspligt:

Da forsyningsvirksomheden er afhængig af kunderne vil der automatisk være en risiko for omsætningen i virksomheden hvis der ingen tilslutningspligt er. Er der fuld tilslutningspligt/delvis tilslutningspligt til forsyningen, er der ikke den samme risiko for at der kommer et fald i omsætningen. Og man har ud fra de tilslutninger der er mulighed for at fremtidsberegne på omsætningen. Der er også her muligt at lave en forudberegning på afsætningspriser.

Er der i vækst i antallet af nybyggede huse der bruger alternativ energi.

Forblivelsespligten er også herunder. Er der i forsyningsområdet tilvækst generelt i nybyggeri.

-markedet er monopolistisk konkurrence -> priselasticitet er lav -> ingen/meget få substituerende produkter. -> kunden betaler hvad de skal. Kan kun spare til en vis grad på varme/vand/el. Afgiften til tilslutningen skal betales uanset når først husstanden er tilsluttet. Kunderne har meget lille indflydelse på prisfastsættelsen. Forsyningsvirksomhederne er underlagt forbrugerbeskyttende love.

<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=165652>

Adgang til råvarer:

Hvilke råvarer bliver der brugt?

Biogas:

Dyregødning -> fra kvæg, svin, høns, mink

Organisk affald -> fra f.eks. fiskeindustri, storkøkkener

Industriaffald -> spildprodukter fra mejerier.

Fjernvarme anlæg: flis, olie, gas (naturgas, biogas)

Vindenergi, solenergi, jordvarme

Er der udefrakommende forhold der kan spille ind og få råvarer til at stige i pris, og dermed tvinge virksomheden til en prisstigning.

I forhold til biogas, er der udefra kommende faktorer der kan spille ind i forhold til den pris der gives for råvarer, prisen for omsætningsprocessen, prisen for slutbruger.

Tilskudsordninger:

Selv om en forsyningsvirksomhed er en virksomhed som ikke forventes at skulle generere overskud, men kunne levere prisfornuftigt vand/varme/el

Så tyder en virksomhed der kun holdes oppe af tilskud fra det offentlige som sårbar, og der er derfor en større risiko for at kommunen skal dække et evt. tab.

Bestyrelsen:

Har kommunen en plads i bestyrelsen i de virksomheder hvor der er stillet garanti?

Hvis de har hvor meget har de så at sige i forhold til de endelige afgørelser? Stemmer de 1:1, eller er stemmerne opdelt i andele?

-har det nogen betydning hvordan bestyrelsen er opbygget? Er kommunen repræsenteret? Og har det nogen betydning i forhold til de beslutninger der bliver taget? ->den risiko der er ved at stille garanti for lån til projekter. Interesse konflikt? ->jo højere risiko, jo højere indtægt for kommunen.

Prisregulering på salg:

Selv om en forsyningsvirksomhed skal producere/levere i forhold til "hvile-i-sig-selv" princippet og er overgået til at være en privat virksomhed, så er de stadig pålagt at levere til priser alle skal kunne betale. Der må ikke være tale om at der i virksomheden må være et overskud der udbetales til aktionærer, det er dog tilladt at overføre et evt. overskud hvis der er tale om en "opsparing" til planlagte reoveringer på nettet, udskiftning af maskineri og andre større investeringer.

-De seneste år er der kommet mere konkurrence på markedet idet kunderne frit kan vælge leverandør. >laver priser på forbrug, stigende priser på ledningsafgift, idet kunden stadig skal betale til den forsyning der i sin tid har lavet installation på grunden.

-Med opkrævning af garantiprovision er der nu risiko for en overvæltning af afgiften til forbrugeren. – dårligt lønnede, økonomisk udsatte bliver også afkrævet ekstra. -> i områder med mange udsatte/økonomisk svage kommer der dobbelt pres på kommunerne idet der nu også skal ydes en ekstra hjælp til betaling af forbrugsudgifter. ->er der et reelt problem? Eller er det nede i småtingsafdelingen? (Jo flere der ikke kan betale regningen, jo flere afskrivninger for tabt indtægt, jo større risiko for kommunen i forhold til en garanti)

Priserne reguleres JF. varmemforsyningsloven.

Nøgletalsberegning:

Vi laver en beregning på virksomhedens langsigtede gæld i forhold til samlede aktiver.

Samlet gæld i forhold til indtjening:

Er der tale om en virksomhed der har en meget høj gæld i forhold til den indtjening der er i virksomheden.

Den samlede størrelse på restgælden:

Da garantiprovisionen bliver beregnet i forhold til ultimo størrelsen på restgælden, er den samlede størrelse på gælden afgørende for hvor høj en regning der kommer.

Virksomhedens interne styrker:

Hvad er det der gør virksomheden god til lige netop det de gør? Har de en særlig beliggenhed som giver dem nem og direkte adgang til råvarer. Giver beliggenheden dem en historisk værdi for området. Er der andre styrker der er vigtige at have i mente i forhold til en samlet vurdering af virksomheden, som evt. er lidt mere kvalitative og svære at sætte en reel pris på.

Virksomhedens interne svagheder:

Er der i virksomheden nogle svagheder som er vigtige at have med i vurderingen?

Eks. Blåbjerg biogas: har store vedligeholdelsesudgifter, både til produktionsapparatet, de omkringliggende bygninger, tag, fliseareal, og lignende plane overflader er meget udsatte.

Andre forhold der kan have indvirkning:

Her tænkes om der er udsigt til lovændringer, EU-regulativer eller andre politiske tiltag der kan have indflydelse på virksomhederne.

Andre udefra kommende forhold er vigtige i forhold til den enkelte virksomhed eller branchen generelt.

Her kan der også uddybes hvis virksomheden planlægger en omlægning i deres produktion, er der f.eks. udsigt til etablering af solcelleanlæg eller anden vedvarende energi. Som er vigtigt at have med i betragtning idet det på sigt vil nedbringe produktionsomkostningerne.

Samlet vurdering:

Giver et samlet overblik over risikovurderingen for virksomheden.

Kategorisering:

Efter den samlede vurdering af virksomheden kan virksomheden kategoriseres i rød/gul/grøn, som ud fra de valgte parametre siger noget om risikoen, som kommunen samlet set påtager sig ved at stille en kommunal garanti.

Vurdering af relevans af parametre:

Antallet af tilknyttede husstande (aftagere):

Vurderes som relevant. Herunder også fordelingen af aftagere idet der alt andet lige må ligge en større risiko hvis der kun er få men store aftagere eller en blanding med store og få små. Der er større risiko for at en stor kunde som ofte vil være en virksomhed enten omlægger produktionen så de har et lavere forbrug/intet forbrug eller vælger helt at lukke virksomheden.

Er der udelukkende private aftagere giver det en mindre indtjening på den enkelte husstand, men der er mange af dem. Og der vil ikke være den samme risiko for at alle vælger at fraflytte et forsyningsområde på en og samme tid.

Beliggenhed i forhold til alternativer:

Herunder medtages også tilslutnings og fastholdelsespligt. Er der ingen tilslutningspligt for nybyggeri og ej heller fastholdelsespligt vil der være en risiko for at nybyggede huse vælger et alternativ til fjernvarme/naturgas.

Denne parameter har jeg svært ved at vurdere relevansen af da det er problematisk hvis der er mange der vælger alternativer, dog er der for vand og spildevand ikke helt den samme problematik, idet lovgivningen er en anden i forhold til tilslutningspligt og indlæggelse af "by vand"

Adgang til råvarer:

Denne parameter anser jeg for væsentlig. Herunder bør også medtages prisen på råvarer.

Der er en betydelig prisforskel i forhold til hvilke brændselsmidler den enkelte virksomhed anvender. Solen skinner og vinden blæser og det koster ikke noget, der er det anlægget der er den bekostelige del af produktionsomkostningerne. Og ikke noget som der kan komme den samme mangel på som olie/gas/flis/gylle. I forhold til biogas er der også den risiko at selv om der ikke er en direkte mangel på "brændsel" kan de komme ud for at den gas der produceres indeholder for meget svovl, og de er derfor nødt til lede gassen uden om systemet og afbrænde det i tårnet. Hvilket jo ikke giver "penge i kassen"

Der kan komme mangel på træ til de der bruger flis. Hvilket vil få råvare prisen til at stige og dermed også medføre en stigning i produktionsomkostningerne.

Bestyrelsen:

Anses ikke for voldsomt relevant. For de forsyningsvirksomheder der har en kommunal repræsentant i bestyrelsen er det sådan fordelt at de ikke har nogen egentlig stemmeret, der er mere taler om en rådgiverfunktion.

Prisregulering på salg:

Dette punkt har kun begrænset relevans. Da forsyningsvirksomheder skal overholde "hvile-i-sig-selv" princippet er der inden for deres rammer en begrænsning på hvor meget prisen på varme kan stige.

For varme forsyningsvirksomheder gælder varmforsyningsloven.

Dog medtages prishistorikken for varme og afregningsprisen for vand (+spildevand) da dette kan være en indikation på hvordan virksomheden klarer sig da de til en vis grad har mulighed for at øge indtjeningen ved at øge afregningsprisen. ->dette kan dog medtages under nøgletal.

Nøgletalsberegning:

Har efter min mening relevans. Dog har det været (og er stadig) en udfordring at finde nøgletal der på den ene side giver et retvisende billede af virksomheden, og på den anden side kan fungere som sammenligningsgrundlag. Der er en himmelvid forskel på de forskellige virksomheders årsregnskaber, hvilket gør at et nøgletal der giver mening for et selskab slet ikke kan regnes for et andet. Jeg overvejer om det vil give mening at trække forskellige regnskabstal frem og beregne indeks tal i stedet, for at kunne se hvilken udvikling de forskellige virksomheder har haft.

Vi laver en beregning på virksomhedens langsigtede gæld i forhold til samlede aktiver.

Jo højere denne værdi er, jo mere gæld er der i virksomheden i forhold til aktiver. Dette tal er valgt efter samtale med BDO.

Vi har ved samme møde diskuteret at det vil være en god ide at inddrage prisudviklingen for den enkelte virksomhed. Da forsyningselskaberne skal "hvile-i-sig-selv" vil en høj afregningspris også kunne vise hvordan det står til med økonomien.

Herunder også om virksomheden har sørget for at der er foretaget henlæggelser til planlagte forbedringer, sådan at forstå at de når de skal ud og låne til disse forbedringer/udvidelser selv kommer med en del af pengene så der ikke er tale om en fuld finansiering. ->her er der mulighed for at stille krav om at der skal være en form for egenbetaling.

Afviklingen af lånet og afskrivningerne skal følges ad og ligeledes være i balance i forhold til en forventet levetid på aktivet.

Virksomhedens interne styrker

Virksomhedens interne svagheder

Supplerende oplysninger fra virksomheden

Samlet vurdering

Disse sidste 4 punkter opfordrer jeg til kommer til at være en fast del af scorecardet, som supplement. Det er også her jeg tænker det kunne være relevant med en kommentar fra virksomheden selv, da de jo som udgangspunkt vil kunne bidrage med oplysninger som jeg/vi ikke umiddelbart har mulighed for at have kendskab til i forhold til de interne dos/donts.

Samlet vurdering bør være den opsummering som indledning, -"vi har lavet en risikovurdering på jeres forsyningsvirksomhed og har scoret jer til at ligge i gruppe xx. Det har vi gjort ud fra de nedenstående punkter"